

Nr 184.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i lagen den 29 juni 1923 (nr 286) om sparbanker; given Stockholms slott den 20 mars 1925.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändring i lagen den 29 juni 1923 (nr 286) om sparbanker.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

lag om ändring i lagen den 29 juni 1923 (nr 286) om sparbanker.

Härigenom förordnas, att i lagen den 29 juni 1923 om sparbanker skall införas en ny paragraf med beteckning 29 a av följande lydelse:

29 a §.

Utan särskilt tillstånd av Konungens befallningshavande äger sparbank ej mottaga värdehandlingar till förvaring och förvaltning. Tillstånd till sådan verksamhet må ej meddelas, med mindre förvaring och förvaltning av värdehandlingar prövas, med hänsyn till sparbankens organisation och förvaringsanordningar samt fonder, kunna med trygghet anförtros åt sparbanken. Konungens befallningshavande äger föreskriva de villkor för verksamhetens utövande eller de inskränkningar däri, som kunna anses erforderliga. Tillstånd må återkallas, då förutsättningarna för tillståndets meddelande finnas icke vidare föreligga; återkallas tillståndet, vare sparbanken pliktig att, så snart ske kan, avveckla nämnda verksamhet.

Närmare bestämmelser om prövning för meddelande av tillstånd, som nu sagts, må utfärdas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1925. Har sparbank i enlighet med föreskrift i reglemente, varå stadfästelse erhållits, senast den 1 april 1925 börjat verksamhet, varom i lagen förmäles, må dock verksamheten utan till och med den 31 december 1925.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1925.*

Närvarande:

Statsministern SANDLER, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON,
LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

T. f. chefen för finansdepartementet statsrådet Wigforss anmäler, efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet, fråga om rätt för sparbank att till förvaring och förvaltning mottaga värdehandlingar.

Föredraganden anför:

»Enligt den vid 1924 års riksdag genomförda förmynderskapslagstiftningen, vilken trätt i kraft med detta års ingång, har bankernas medverkan i stor utsträckning anlitats för genomförandet av en förbättrad kontroll över förmyndares förvaltning av omyndigs icke blott kapitaltillgångar utan jämväl värdehandlingar. Sälunda stadgas i 8 kap. 8 § i lagen om förmynderskap (1924: 320), att aktier, obligationer, skuldebrev och andra sådana värdehandlingar skola, där handlingarnas sammanlagda värde överstiger två tusen kronor, i den omyndiges namn nedsättas i öppet förvar hos riksbanken eller annan bank. Har sådan nedsättning skett, är banken ansvarig för värdehandlingarnas förvaring och förvaltning enligt bestämmelserna i den samtidigt med förmynderskapslagen utfärdade lagen om vård av omyndigs värdehandlingar (1924: 322). I fråga om förvaltningen av inhemska värdehandlingar är banken pliktig att i vidsträckt omfattning svara för inkassering av räntor, utdelningar och förfallna kapitalbelopp, biträda vid aktieteckning, ombesörja förnyelse av inteckning med mera. Avtal om förvaltning på andra än de i lagen angivna villkor är ogiltigt. De nedsatta värdehandlingarna få ej uttagas utan överförmyndarens tillstånd. Enligt samtidiga ändringar (1924: 335) i lagen om bankrörelse (3 och 113 §§) har stadgats rätt för Konungen att vid meddelande av tillåtelse att driva bankrörelse stadga skyldighet för bankbolag att vid huvudkontoret och avdelningskontor, som Kungl. Maj:t bestämmer, mottaga värdehandlingar till förvaring och förvaltning i enlighet med de i lagen om förmynderskap och eljest i lag givna bestämmelser. Därvid har förutsatts, att sådan skyldighet borde stadgas endast i de fall, då det med hänsyn till en banks organisation och omfattningen av dess rörelse kunde anses lämpligt och billigt.

I sitt den 30 september 1921 avgivna förslag till ny förmynderskapslagstiftning framhöll lagberedningen, att med bank i de återgivna bestämmelserna om nedsättningsskyldighet (8 kap. 8 § i förmynderskapslagen)

avsåges sådan bankinrättning, som ägde i sin firma eller eljest vid be-teckning av sin rörelse använda ordet bank. I samband därmed erin-rade emellertid beredningen, att *sparbank*, med hänsyn till de bestäm-melser, som gällde i fråga om sparbanks rörelse, icke ägde mottaga värde-handlingar till förvaltning, samt förmenade, att någon ändring härutinnan uppenbarligen icke kunde ifrågakomma. Lagberedningens uttalande hänförde sig till den då gällande lagen angående sparbanker den 29 juli 1892, enligt vars första paragraf sparbanks ändamål angavs vara, att av allmänheten till förräntande mottaga penningar och genom räntans läggande till huvud-stolen dem ytterligare förkovra samt medlen i mån av uppsägning åter-betala. Något utrymme för drivande av verksamhet, avseende förvaring och förvaltning av värdehandlingar, lämnade ej detta stadgande. Efter det lagberedningen avgivit sitt betänkande, har ny lag om sparbanker tillkommit (1923: 286); i denna angives sparbanks ändamål vara att befordra sparsam-het genom att bedriva in- och utlåning av penningar *och därmed i samband stående verksamhet*. Sistnämnda tillägg har tillkommit efter förslag av 1920 års sparbankssakkunniga, vilka framhöllo, bland annat, att enligt deras uppfattning tillägget icke omfattade fondförvaltning av den typ, som be-dreves av bankbolags notariatavdelningar, enär därigenom skulle öppnas möjlighet för sparbankerna att åtaga sig ytterligare förpliktelser vid sidan av dem, som följde av inlåningsverksamheten, och något sådant syntes icke kunna genomföras utan ökade krav på sparbankernas fond-bildning. Mot denna uppfattning gjordes under lagförslagets vidare be-handling icke någon erinran. För att förhindra, att sparbanker utvidgade sin verksamhet till områden, som icke vore för dem naturliga, upptogs tillika i sparbankslagen ett stadgande (3 § punkt 12), att i reglementet för sparbank skulle angivas, huruvida sparbanken finge driva annan verk-samhet än in- och utlåning av penningar samt vari sådan verksamhet skulle bestå; härigenom bereddes — anförde sparbankssakkunniga — Kungl. Maj:ts befallningshavande tillfälle att vid prövning av reglementet öva kontroll över att sparbank icke på sitt program upptog för sparbankernas verksamhet främmande funktioner.

I samband med antagandet av ny förmynderskapslagstiftning anhöll 1924 års riksdag¹ om utredning, huruvida genom ändring i lagen om spar-banker möjlighet kunde beredas för förmyndare och gode män att i spar-bank verkställa sådan nedsättning av värdehandlingar, som enligt för-slaget till lag om förmynderskap skulle ske i riksbanken eller annan bank, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde giva anledning. I det till grund för riksdagens beslut avgivna utlåtandet ytt-rade första lagutskottet:

Utskottet ville ifrågasätta, huruvida icke möjligen den börda, som den föreslagna lagstiftningen onekligen lade på förmyndarna genom tvånget

¹ Riksdagens skrivelse 1924: 172.

för dem att i bank nedsätta omyndigs värdehandlingar, skulle i viss man kunna minskas, om sådan nedsättning finge ske jämväl i sparbank. En ändring i förslaget i denna riktning kunde icke då vidtagas, enär en sådan ändring förutsatte ändring jämväl i sparbankslagen och måste föregås av en utredning rörande sparbankernas möjligheter att påtaga sig uppgiften att mottaga sådana depositioner. Det torde väl ock vara tvivelaktigt, huruvida sparbankerna kunde åtaga sig att förvara och förvalta obligationer och aktier på samma villkor, som föreslagits i fråga om riksbanken och de enskilda bankerna, men syntes det utskottet, som om i varje fall nedsättning i sparbankerna kunde med fördel åstadkommas beträffande inteckningar och andra skuldebrev, som sparbankerna redan vore vana att för egen del sköta.

Över riksdagens skrivelse hava Svenska sparbanksföreningen, Svenska bankföreningen, bank- och fondinspektionen samt fullmäktige i Sveriges riksbank avgivit yttranden.

Yttranden.

Svenska sparbanksföreningen har anfört huvudsakligen följande: Med hänsyn till den av sparbankerna förut bedrivna verksamheten torde det kunna ifrågasättas, huruvida icke mottagandet av omyndigs värdehandlingar stode i sådant samband med denna verksamhet, att rätt till dylikt mottagande tillkomme sparbankerna enligt gällande lag, under förutsättning att reglementet därom innehölle bestämmelse. Då emellertid olika meningar härom yppats, och riksdagen för sin del syntes anse dylik rätt icke föreligga, torde det vara lämpligt, att en sådan rätt uttryckligen tillförsäkrades sparbankerna. För sparbankerna vore det av vikt, att möjlighet bereddes dem att mottaga omyndig tillhöriga värdehandlingar till förvaring i enlighet med lagen om vård av omyndigs värdehandlingar. Det finnes en risk, som icke borde underskattas, att sparbankerna eljest så småningom skulle undanträngas från den del av deras verksamhet, som bestode i att till förräntande emottaga de omyndigas medel. Det låge nämligen nära till hands att antaga, att den bank, som hade hand om den omyndiges värdehandlingar i aktier, obligationer och skuldebrev, skulle veta att taga hand jämväl om hans kontanta medel, då en dylik enhetlig förvaltning torde underlätta redovisningen för förmyndaren. En sådan utveckling borde så mycket hellre förebyggas, som sparbankerna av ålder ansetts särskilt lämpliga att omhänderhava omyndigs medel och i sådant avseende varit till mycket stort gagn; sålunda hade vid många sparbankers bildande i äldre tider just svårigheten att lämpligt anbringa förmyndaremedel åberopats såsom ett kraftigt skäl för sparbankers bildande. Emellertid förbisåges icke, att hänsyn till tryggheten för de omyndigas värdehandlingar fordrade, att sparbankernas rätt att mottaga dessa gjordes beroende av vissa förutsättningar. Sålunda kunde det icke anses betryggande, att en mindre sparbank utan därtill skickad personal omhändertog en förmögenhets förvaltning, där förmögenheten utgjordes av värdehandlingar, som icke vanligen förekomme i sparbankens rörelse. Vissa sparbanker kunde vara i avsaknad av egna förvaringsrum av sådan beskaffenhet, att de erbjöde tillräcklig trygghet för förvaring av förenämnda deposita. Andra sparbanker kunde åter notoriskt vara så svaga, att deras solvens gent emot insättarna kunde dragas i tvivelsmål, och på den grund vara mindre väl lämpade att åtaga sig ytterligare ansvar. Såsom en allmän förutsätt-

ning för att sparbankerna skulle upptaga denna form av rörelse torde böra fordras, att densamma underkastades en mycket noggrann kontroll från det allmännas sida. Då det gällde att vid en lagändring beakta dessa synpunkter, torde väl, vad beträffade frågan om viss sparbanks rätt att öppna verksamhet av förevarande slag, ingen annan utväg yppa sig än att rätten gjordes beroende av Kungl. Maj:ts befallningshavandes tillstånd, vare sig detta tillstånd lämnades genom godkännande av en i reglementet intagen bestämmelse eller i särskild ordning. Den synnerligen viktiga frågan om kontrollen syntes kunna lösas genom en bestämmelse, att duplett av det utav sparbanken utfärdade förvaringsbeviset skulle överlämnas till förmyndaren för att av denne tillhandahållas överförmyndaren, som insände densamma till Kungl. Maj:ts befallningshavande. Genom att dessa förvaringsbevis samlunda vore tillgängliga för de allmänna ombuden, erhöles dessa möjlighet att utöva en tillfredsställande kontroll.

Svenska bankföreningen har yttrat: Det stora ansvar, som varnadsplikten medförde, gjorde, att smärre banker med svagare kapital för denna rörelsegren ur trygghetssynpunkt måste betecknas såsom mindre lämpliga. För att en bank skulle kunna erbjuda tillräcklig säkerhet erfordrades givetvis, att banken nått en viss storlek. Ej heller borde lämnas obeaktat, att depotrörelsen ej blott förutsatte särskilda, dyrbara lokala anordningar utan även krävde arbetskrafter, mera kvalificerade än vad som fordrades inom de flesta andra av bankernas rörelsegrenar, samt att kostnaderna för depotrörelsen därför ställde sig så höga, att de ej täcktes, förrän rörelsen nått en ganska stor omfattning. De synpunkter, vilka gjort sig gällande i fråga om affärsbankerna såsom förvarare för omyndigs värdehandlingar, torde böra anläggas även vid besvarandet av frågan om sparbankernas lämplighet för uppdraget. Från säkerhetssynpunkt borde da icke lämnas obeaktat, att för närvarande i landet icke finnes något bankbolag med lägre kapital än en miljon kronor, under det att av rikets sparbanker blott ett mindre antal (cirka 7 procent av samtliga sparbanker) hade ett kapital uppgående till minst en miljon kronor och nära hälften icke ens hade ett hundra tusen kronor i eget kapital. Från billighetssynpunkt torde böra framhållas, att, da sparbankerna hittills icke sysslat med depotrörelse, någon skyldighet att mottaga omyndigs värdehandlingar givetvis icke gärna kunde läggas dem. Härtill komme, att sparbankernas rörelse — och det med all rätt — vore baserad på en billig administration. Att bland sparbankernas rörelsegrenar upptaga även förvaring av omyndigs värdehandlingar skulle därför för dessa institut medföra högst väsentliga organisatoriska förändringar, utan vilka säkerheten för myndlingarna skulle äventyras. Den erfarenhet, vilken inom bankkretsar vunnits beträffande kostnaderna för depotrörelse, gavs starkt stöd åt det inom första lagutskottet uttalade tvivlet, huruvida sparbankerna lämpligen kunde åtaga sig att förvara och förvalta obligationer och aktier.

Bank- och fondinspektionen har framhållit huvudsakligen: Ur olika synpunkter hade tveksamhet förekommit beträffande lämpligheten av att utsträcka sparbanks verksamhet till att omfatta jämväl förmögenhetsförvaltning av beskaflenhet, varom här vore fråga. Å ena sidan hade tveksamheten varit av principiell natur, i det att en utsträckning av sparbanksverksamheten ansetts strida mot verksamhetens huvudsyfte, nämligen att tillgodose spararnas intressen. Å andra sidan hade man varit villrädig, huruvida sparbankerna kunde vara rustade för en sådan uppgift, som förmögenhetsförvaltning skulle innebära. Även enligt bank- och fondinspektionens uppfattning syntes denna tveksamhet, i allt fall beträffande det stora flertalet av de nuvarande spar-

bankerna, vara väl befogad. Emellertid borde man kunna utgå ifrån, att åtminstone inom de största sparbankerna trygghetssynpunkten, såväl för sparbankerna själva som för deponenterna, borde kunna bli såväl tillgodosedd som inom bankbolag. Då lagen om förmynderskap föreskrev, att förmyndare vid fullgörande av sin skyldighet att deponera omyndigs värdehandlingar skulle anlita bank, avsåges därmed, såsom av förarbetena till lagen framginge, (i realiteten) allenast bankaktiebolag och solidariska bankbolag. Man torde hava utgått ifrån, att inom dylika institutioner i allmänhet förefunnnes sådana anordningar, att ett betryggande förvar av värdehandlingar kunde påräknas. Därest det skulle anses vara önskvärt att, med bortseende från förutnämnda principiella betänkligheter, bereda förmyndare möjlighet att deponera omyndigs värdehandlingar jämväl i sparbank, syntes en ändring av gällande bestämmelser på hithörande område böra avse allenast sådana sparbanker, vilka kunde erbjuda samma trygghet för förvaltningens rätta handhavande som sådana bankbolag, vilka kunde bli av Kungl. Maj:ts alagda skyldighet att mottaga förmynderskapsdepositioner. Därvid syntes samma synpunkter beträffande rörelsens omfattning och betryggande organisatoriska anordningar — notariatpersonal och valvsanordningar — böra komma till tillämpning som i fråga om bankbolagen. Men därutöver syntes, i anslutning till 1920 års sparbankssakkunnigas uttalande, böra uppställas fordran på en med hänsyn till vederbörande sparbanks ökade ansvar betryggande fondbildning. I detta hänseende syntes allenast sparbanker med egna fonder, uppgående till minst en miljon kronor, böra ifrågakomma. Förevarande spörsmål borde emellertid betraktas jämväl ur synpunkten av möjligheten för sparbanker att påtaga sig uppgiften att mottaga depositioner av nu förevarande slag. I detta avseende saknade bank- och fondinspektionen emellertid den nödiga inblicken i sparbankernas verksamhet, och torde det ankomma på sparbankerna själva att genom sin organisation eller på annat sätt framhålla de synpunkter, vilka kunde vara av betydelse för frågans bedömande. Första lagutskottet hade härutinnan ifrågasatt, att sparbankernas befattning med förmynderskapsdepositioner skulle avse allenast inteckningar och andra skuldebrev, när sparbankerna redan nu vore vana att för egen del sköta dylika värdehandlingar. Därest sparbanker skulle kunna anlitas såsom depositionsanstalter allenast i den inskränkta omfattning, som bank- och fondinspektionen i det föregående angivit, syntes emellertid enligt inspektionens uppfattning något hinder icke böra förefinnas att låta depositionerna omfatta jämväl aktier och obligationer. — Ett genomförande av den ifrågasatta anordningen skulle föranleda införande i sparbankslagen av en bestämmelse med sådant huvudsakligt innehåll, att sparbank med egna fonder, uppgående till minst en miljon kronor, kunde till förvaring och förvaltning i enlighet med de i lagen om förmynderskap och eljest i lag givna bestämmelser mottaga värdehandlingar. Prövningen, huruvida dylik sparbank fyllde de av inspektionen angivna allmänna betingelserna för att kunna anlitas vid förmynderskapsdepositioner, syntes böra överlätas till vederbörande länsstyrelse, som i förekommande fall efter ansökning skulle hava att meddela erforderligt tillstånd.

Fullmäktige i Sveriges riksbank hava icke funnit sig föranlättna till annat uttalande än att, då det under vissa förutsättningar kunde för en förmyndare eller god man innebära en lättnad vid fullgörande av åligganden enligt den nya förmynderskapslagen att även i sparbank få nedsätta omyndigs värdehandlingar, det syntes lämpligt, att den i sådant syfte ifrågasatta utredningen komme till stånd.

Departements-
chefen.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen hava sparbankerna i vårt land hittills icke drivit verksamhet, avseende förvaring och förvaltning av värdehandlingar. Den nya sparbankslagen av år 1923 torde, på sätt jag erinrat, icke hava åsyftat en utvidgning av sparbankernas uppgift till att omfatta jämväl sådan rörelse. Genom införande i 1924 års förmynderskapslagstiftning av skyldighet för förmyndare att i öppet förvar hos bank nedsätta omyndigs värdehandlingar har emellertid frågan om sparbanks rätt att för omförmälda ändamål mottaga värdehandlingar erhållit särskild betydelse. Sålunda har en dylik rätt ansetts böra tillerkännas sparbankerna, dels ur förmyndarsynpunkt för att åstadkomma viss lättnad i förmyndarens på grund av nedsättningstväanget ökade börda, och dels från sparbankshåll för att förhindra befarad konkurrens mellan bankbolagen och sparbankerna om de omyndigas medel. Även om frågans vikt i det stora hela kan anses hava i någon mån överskattats, torde dock anledning icke föreligga att utesluta sparbankerna från varje möjlighet att upptaga ifrågavarande verksamhetsform, och detta vare sig det gäller omyndigs eller annans värdehandlingar. Principiellt sett läser hinder icke böra möta mot en dylik utvidgning; med sparbanks egentliga uppgift att till befordrande av sparsamheten mottaga sparmedel låter sig enligt min mening väl förena en efter verksamhetens omfattning och syfte begränsad förvarings- och förvaltningsrörelse. Och de mot utvidgningen anförda betänkligheterna, att flertalet sparbanker med sina relativt enkla arbetsformer och förvaringsanordningar icke skulle rätt väl lämpa sig för handhavandet av denna rörelsegren, synas mig icke föra längre, än att de sparbanker, beträffande vilka sådan erinran med fog kan göras, uteslutas från den ifrågasatta utsträckningen.

En förutsättning för att sparbank bör få upptaga förvarings- och förvaltningsrörelse synes mig vara, ej mindre att sparbanken kan bereda värdehandlingarna en bankmässig förvaring och förvaltning, än även att sparbankens fonder äro av den storlek, att de kunna förväntas giva skälig täckning — förutom för inlåningen m. m. — för en efter de nedsatta handlingarnas värde och art normal förvarings- och förvaltningsrisk. Att uppställa några fixa normer, vilkas uppfyllande skulle anses innefatta garantier i nu angivna hänseenden, läser knappast vara lämpligt eller ens möjligt. I stället torde, på sätt i ett par av yttrandena förordats, det böra ankomma på prövning i varje särskilt fall, huruvida förvaring och förvaltning av värdehandlingar, med hänsyn till organisation, förvaringsanordningar och fonder, kan med trygghet anförtros åt sparbanken. Prövningen synes lämpligen böra överlämnas åt tillsynsmyndigheten eller alltså vederbörande länsstyrelse. För vinnande av största möjliga enhetlighet i tillämpningen torde, därest så skulle anses önskvärt, Kungl. Maj:t kunna meddela närmare bestämmelser rörande dylik prövning. Därvid torde kunna uppställas vissa allmänna villkor för tillstånds erhållande, såsom: i fråga om *organisationen*, att hos sparbanken finnes tjänsteman, som har god förtrogenhet med handhavandet av de olika förvaltningsåtgärder med avseende å nedsatta handlingar,

som kunna komma att avila sparbanken; i fråga om *förvaringsanordningar*, att sådana finnas och äro av beskaffenhet att bereda full trygghet mot eldfara och inbrott samt i övrigt så inrättade, att depositionerna kunna hallas avskilda från bankens egna handlingar ävensom förvaras under dubbla lås, till vilka olika funktionärer (t. ex. styrelseledamot och kamrerare) hava var sin nyckel; i fråga om *fonderna*, att fondställningen i och för sig är god och i övrigt lämnar skälig täckning, förutom för inlåningen m. m., jämväl för den ökade risk, som förvarings- och förvaltningsrörelsen kan rimligen väntas medföra.

Det av bank- och fondinspektionen föreslagna villkoret, att sparbank för erhållande av tillstånd skulle hava egna fonder uppgående till minst en miljon kronor, anser jag mig icke kunna förorda. Väl kan en sparbank med fonder av denna storlek i allmänhet förväntas erbjuda större garantier i förutberörda hänseenden än en mindre sparbank; detta gäller särskilt i fråga om sparbanks tillgång till kvalificerad personal och betryggande förvaringsanordningar. Såvitt åter angår sparbanks solvens och likviditet, äro fonderna i och för sig icke utslagsgivande; åtskilliga andra faktorer äro därvid av bestämmande inflytande. Därtill kommer, att under angivna förutsättning endast ett fåtal sparbanker skulle beredas möjlighet att utöva omhandlade verksamhet, i det att utav nuvarande 492 sparbanker allenast 38 hava egna fonder, överstigande en miljon kronor. Även om det föreslagna fondminimum sänktes till hälften, skulle den nya verksamhetsgrenen öppnas allenast för ett åttiototal sparbanker, huvudsakligen belägna i stad. Med en på detta sätt anordnad begränsning skulle det särskilt ur förmyndarsynpunkt framhållna behovet av ändring i lagstiftningen näppeligen bliva tillgodosett, och samtidigt skulle därigenom de större sparbankerna hava fått en i viss mån annan uppgift än de övriga.

Vid tillstånds meddelande bör länsstyrelsen kunna föreskriva särskilda villkor för utövande av den på tillståndet grundade rätten. Sådana villkor torde i huvudsak komma att hänföra sig till förvaringssäkerheten, de nedsatta handlingarnas bokföring, kontrollen med avseende å handlingarna och dylikt. Men därjämte bör länsstyrelsen vara oförhindrad att lämna tillstånd av nu förevarande slag med vissa inskränkningar. Särskilt kan det visa sig önskvärt, att sparbank, som icke uppfyller de allmänna villkoren för en fullständig förvarings- och förvaltningsrörelse, må kunna få mottaga åtminstone in-teckningar och skuldebrev.

Sedan sparbank erhållit tillstånd och värdehandlingar blivit för omyndigs räkning nedsatta hos sparbanken i öppet förvar efter vad i lagen om förmynderskap är stadgat, kommer redan enligt gällande bestämmelser sparbanken att svara för de sålunda nedsatta värdehandlingarnas förvaring och förvaltning i enlighet med vad i lagen om vård av omyndigs värdehandlingar stadgas. Att härutinnan införa mindre stränga regler kan uppenbarligen icke ifrågakomma. Erinran om sparbankens ansvar i detta hänseende torde böra göras i beslutet om tillstånds meddelande.

Tillstånd bör kunna återkallas av länsstyrelsen, då förutsättningarna för tillståndets erhållande finnas icke vidare föreligga. Återkallas tillståndet, bör sparbanken vara pliktig att, så snart ske kan, avveckla den ifrågavarande rörelsen.

Om den tillsyn, som skall åligga de allmänna ombuden i avseende å sparbanks förvaring och förvaltning av mottagna värdehandlingar, torde föreskrifter meddelas i instruktionen för nämnda ombud (1923: 451).

För beredande av möjlighet för sparbankerna att upptaga förvarings- och förvaltningsrörelse med avseende å värdehandlingar synes mig icke böra erfordras ändring av stadgandet i 1 § i sparbankslagen om sparbanks allmänna uppgifter, utan torde i stället bestämmelser om förutsättningarna för sådan rörelses utövande böra upptagas bland stadgandena 'om rörelsen' och lämpligen infogas i en ny paragraf mellan 29 och 30 §§.

Bestämmelserna torde kunna träda i kraft den 1 juli 1925. Då det lärers hava förekommit, att sparbank erhållit stadfästelse å reglemente, enligt vilket sparbanken äger driva förvaringsrörelse, torde sådan sparbank få utan särskilt tillstånd under viss kortare tid fortsätta denna sin rörelse. Detta bör dock gälla, allenast där rörelsen varit öppnad vid framläggandet av förslag till ny lagstiftning i ämnet.

I enlighet med de av mig nu angivna grunder har jag låtit upprätta förslag till *lag om ändring i lagen den 29 juni 1923 (nr 286) om sparbanker.*»

Föredraganden uppläser härefter berörda förslag av den lydelse, bilaga I vid detta protokoll utvisar, samt hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Elis Lindahl,

Bilaga I.

Förslag

till

lag om ändring i lagen den 29 juni 1923 (nr 286) om sparbanker.

Härigenom förordnas, att i lagen den 29 juni 1923 om sparbanker skall införas en ny paragraf med beteckning 29 a av följande lydelse:

29 a §.

Utan särskilt tillstånd av Konungens befallningshavande äger sparbank ej mottaga värdehandlingar till förvaring och förvaltning. Tillstånd till sådan verksamhet må ej meddelas, med mindre förvaring och förvaltning av värdehandlingar prövas, med hänsyn till sparbankens organisation, förvaringsanordningar och fonder, kunna med trygghet anförtros åt sparbanken. Vid meddelande av tillstånd äger Konungens befallningshavande föreskriva de villkor för verksamhetens utövande eller de inskränkningar däri, som kunna anses erforderliga. Tillstånd må återkallas, då förutsättningarna för tillståndets meddelande finnas icke vidare föreligga; återkallas tillståndet, vare sparbanken pliktig att, så snart ske kan, avveckla nämnda verksamhet.

Närmare bestämmelser om prövning för meddelande av tillstånd, som nu sagts, må utfärdas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1925. Har sparbank i enlighet med föreskrift i reglemente, varå stadfästelse erhållits, senast den 1 april 1925 börjat verksamhet, varom i lagen förmäles, må dock verksamheten utan särskilt tillstånd fortsättas till och med den 31 december 1925.

Utdrag av protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 19 mars 1925.

Närvarande:

justitierådet SVEDELIUS,
regeringsrådet PALMGREN,
justitierådet CHRISTIANSSON,
justitierådet ALEXANDERSON.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 13 mars 1925, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till *lag om ändring i lagen den 29 juni 1923 (nr 286) om sparbanker*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av tillförordnade byråchefen för lagärenden i finansdepartementet, hovrättsassessorn John Alsén.

Lagrådet yttrade:

Lagrådet finner visserligen några större fördelar av den nu föreslagna lagstiftningen knappast vara att förvänta, men då åtminstone på vissa håll någon lättnad av den börda, den nya förmynderskapslagstiftningen lagt på förmyndare, härigenom skulle kunna vinnas, har lagrådet, som utgår ifrån, att tillstånd enligt lagen endast med största varsamhet kommer att meddelas, ansett sig ej böra avstyrka förslaget.

Ur protokollet:

A. V. Stenkula.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 mars 1925.*

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden
OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER,
LEVINSON.

T. f. chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler lag-
rådets den 19 mars 1925 avgivna utlåtande över det den 13 mars 1925
till lagrådet remitterade förslaget till lag om ändring i lagen den 29 juni
1923 (nr 286) om sparbanker.

Efter redogörelse för utlåtandets innehåll hemställer föredraganden,
att förslaget, sedan det undergått mindre jämkning, måtte jämlikt § 87
regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter
biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen,
att proposition av den lydelse, bil. litt. vid detta
protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Svante Ericsson.